

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20Co/31/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118205393
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 11. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2025:8118205393.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a členov senátu JUDr. Marianny Hirkovej a JUDr. Jany Jančíkovej v spore žalobcu: ZTS Sabinov, a.s., sídlom Hollého 27, 083 30 Sabinov, IČO: 00 590 797, zastúpeného JUDr. Marekom Sahuľom, advokátom so sídlom Hlavná 111, 080 01 Prešov, proti žalovanému: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXXX/XXX, XXX XX D., zastúpeného JUDr. Ladislavom Miklošom, advokátom so sídlom Tyršovo nábrežie 1679/7, 040 01 Košice, o zaplatenie 42.000,- eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 15C/24/2018-279 zo dňa 05.12.2023 v spojení s opravným uznesením č.k. 15C/24/2018-313 zo dňa 21.05.2024, takto

rozhodol:

- I. Potvrďuje sa rozsudok v spojení s opravným uznesením.
- II. Žalovanému sa priznáva voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku osobitným rozhodnutím.

odôvodnenie:

I.
Konanie pred súdom prvej inštancie

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č.k. 15C/24/2018-279 zo dňa 05.12.2023 v spojení s opravným uznesením č.k. 15C/24/2018-313 zo dňa 21.05.2024, rozhodol tak, že:
„I. Žalobu z a m i e t a.
II. Žalobca je p o v i n ý nahradiť žalovanému trovy konania v rozsahu 100 %.“

Súd prvej inštancie opravným uznesením sp.zn. 15C/24/2018-313 zo dňa 21.05.2024 opravil časť záhlavia napadnutého rozsudku z dôvodu zrejmej nesprávnosti postupom podľa § 224 CSP.

2. Súd prvej inštancie aplikoval ustanovenia § 36, § 41a, § 657 a § 658 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej ako „Občiansky zákonník“ alebo „OZ“).

3. Svoje rozhodnutie okrem iného súd prvej inštancie odôvodnil tým, že vykonaným dokazovaním mal preukázané, že žalobca uzavrel so žalovaným zmluvu o pôžičke datovanú dňa 25.04.2016, na základe ktorej sa zaviazal poskytnúť žalovanému pôžičku vo výške 72.000,- eur v postupných platbách, avšak reálne mu poskytol iba sumu vo výške 42.000,- eur, čo vyplýva z výpisov z účtu žalobcu a uvedená skutočnosť ani nebola medzi stranami sporná.

4. Z obchodného registra súd prvej inštancie zistil, že za žalobcu podpisujú písomnosti aspoň dvaja členovia predstavenstva a to tak, že k názvu spoločnosti a funkcie podpisujúcich pripoja svoj podpis. V

danom prípade však v zmluve absentuje uvedenie mena a funkcie druhého člena štatutárneho orgánu, a to či už v záhlaví zmluvy o pôžičke, resp. na jej konci pri samotných podpisoch. Na základe uvedeného mal súd prvej inštancie za to, že zmluva o pôžičke je neplatná pre absenciu formálnych náležitostí (§ 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka). V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 29.03.2000, sp.zn. 2Obo/182/99 (R 33/2001).

5. Zmluvu považoval súd prvej inštancie za neplatnú aj preto, že ďalší člen štatutárneho orgánu, ktorý zmluvu o pôžičke podpísal, E. F. G., nepoznal obsah zmluvy o pôžičke, nakoľko neovláda anglický jazyk, no v čl. 5 bod 5c) sa uvádza, že účastníci zmluvy vyhlasujú, že rozumejú jej obsahu. V prípade tejto podpisujúcej členky predstavenstva teda absentuje samotná vôľa uzavrieť zmluvu.

6. Súd prvej inštancie ďalej poukázal na ust. § 41a ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktoré sa týka prípadu zastretého právneho úkonu z dôvodu vnútornej výhrady alebo simulácie (vedomá nezhoda u vôle a prejavu). Pri dvojstrannom právnom úkone (zmluva) obe strany po vzájomnej dohode zhodne prejavujú niečo iné, než v skutočnosti chcú. To znamená že ich vôle sa zhodujú a zhodujú sa aj ich vzájomné prejavy, ale niet zhody medzi ich spoločnou vôľou a ich zhodnými prejavmi. Medzi takéto prípady možno zaradiť konanie naoko (simulácia). Predstieraním uzavretia jedného právneho úkonu sa sleduje zakrytie iného (disimulovaného) právneho úkonu. V prípade obojstrannej simulácie máme do činenia s dvomi úkonmi. Jeden z nich bol zámerne uskutočnený a druhý je zámerne skrytý. Jeden právny úkon je urobený naoko a je simulovaný (predstieraný) a druhý je zastretý, teda disimulovaný. Právny úkon urobený na oko trpí vadou, ktorá spočíva v nezhode medzi vôľou a prejavom, alebo obe strany zhodne prejavujú celkom iné, než v skutočnosti zhodne chcú. Ak má byť určitým právnym úkonom zastretý iný právny úkon, je simulovaný právny úkon neplatný pre nedostatok potrebnej vôle subjektu ho uzavrieť. Práve pre absenciu vôle v skutočnosti tu o žiadny právny úkon ani nejde. Zastretie by simulovaného právneho úkonu simulovaným právnym úkonom prichádza do úvahy nielen v oblasti občianskeho práva, ale aj v oblasti pracovného a obchodného práva. K simulácii najčastejšie dochádza najmä z dôvodu obchádzania daňových predpisov.

7. Aj vzhľadom na existenciu skôr uzavretej Zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku (grantu) dňa 29.05.2015 a na e-mailovú komunikáciu medzi nimi, mal súd prvej inštancie za to, že v danom prípade skutočnou vôľou žalobcu, zastúpeného štatutárnym orgánom, a žalovaného nebolo uzavretie zmluvy o pôžičke. Žalovaný v e-maili zo dňa 22.04.2016 adresovanom E. H. H. uviedol, že ak nedokáže zabezpečiť rozpočet, na ktorom sa dohodli, môže zmeniť systém financovania a tým sa vyhnúť daňovým poplatkom a iným veciam. Spôsob financovania mal byť v podobe podpisu zmluvy o pôžičke, v dôsledku čoho by sa dalo vyhnúť daňovej povinnosti na Slovensku a Rusku. V správe z 27.04.2016 žalovaný uviedol, že po určitom čase zmluvu stornujú tak, aby nebol nič dlžný. Žalovaný sa taktiež v e-maili z 12.05.2016 vyjadril obavy z toho, čo sa stane so zmluvou o pôžičke v prípade, ak im obchodný úmysel nevyjde. Z výpovedí žalovaného, E. H. H. a svedkov (E. G. a p. I.) taktiež vyplynulo, že finančné prostriedky sa poskytli žalovanému za účelom expandovania podnikania žalobcu na ruský trh, a teda na úhradu výdavkov s tým, spojených. Za týmto účelom bola žalovaným založená v J. spoločnosť TD ZTS, ktorá mala byť financovaná z prostriedkov poskytnutých na základe zmluvy o pôžičke. Sám žalobca na svojej webovej stránke uvádzal ako kontakt pre J. spoločnosť na TD ZTS. Suma vo výške 42.000,- eur teda podľa názoru súdu prvej inštancie nebola poskytnutá pre osobné potreby žalovaného, ktoré by nesúviseli s podnikateľskou činnosťou žalobcu. Navyše žalobca ani nemá v predmete podnikania zapísané poskytovanie pôžičiek a úverov, tak ako to majú bankové a nebankové subjekty. Okrem uvedeného finančné prostriedky mali byť na účet žalovaného prevedené neštandardným spôsobom, t.j. postupne a nie naraz, pričom podľa vyjadrenia účastníkov zmluvy mali byť vrátené z realizovaných obchodov tretej osoby, t.j. spoločnosti TD ZTS, čo taktiež potvrdzuje, že sa nemohlo jednať o pôžičku žalovaného. Ak by aj zmluva nebola neplatná pre dôvody uvedené v ods. 9 a 10 odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, je neplatná z dôvodu absencie skutočnej vôle strán uzavrieť zmluvu o pôžičke, a teda predstierania tohto právneho úkonu, ktorým mala byť zakrytá zmluva o poskytnutí nenávratného finančného príspevku (viď zmluva z 29.05.2015), príp. obdobná neformálna nepomenovaná obchodná zmluva, ktorej účelom bolo financovanie etablovania žalobcu v J.. Zároveň súd prvej inštancie poukázal aj na to, že žalovaný, ktorý mal v prospech žalobcu realizovať jeho prenik na tento trh, bol v danom čase jeho zamestnancom na základe Dohody o pracovnej činnosti z 25.04.2016, ktorej existenciu potvrdil aj C. H. E..

8. Súd prvej inštancie mal za to, že žalovaného nemožno zaviazať na vrátenie poskytnutých finančných prostriedkov aj s prihliadnutím na dobré mravy (§ 3 Občianskeho zákonníka). Z dokazovania (výsluchom) vyplynulo, že žalovaný nepochybne vyvíjal v Rusku určitú činnosť v prospech žalobcu, o ktorej žalobcu aj informoval (č.l. 40-46 spisu). To, že aktivity v Rusku nedopadli podľa predstáv žalobcu, resp. jeho akcionárov, nemôže byť na ťarchu žalovaného. Z tohto dôvodu neobstojí tvrdenie žalobcu, že ak by aj zmluva o pôžičke bola neplatná, je žalovaný povinný vydať sumu titulom bezdôvodného obohatenia.

9. Súd prvej inštancie dodal, že zamietol návrh na doplnenie dokazovania výsluchom svedkýň uvedených vo výpovedi C. H. E. z dôvodu hospodárnosti konania, keďže uvedený návrh mohol žalobca podať nepochybne aj skôr.

10. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

II.

Odvolaie žalobcu

11. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalobca, ktorý navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobe vyhovie v plnom rozsahu, a prizná žalobcovi náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania vo výške 100%.

12. Žalobca namietal, že napadnutým rozsudkom súdu prvej inštancie, ktorým bola zamietnutá žaloba, bol porušený zákon a navyše sa súd prvej inštancie neriadil právnym názorom odvolacieho súdu a jeho pokynmi.

13. Súd prvej inštancie vo svojom odôvodnení v bode 9. vyslovuje, že dôvodom neplatnosti zmluvy o pôžičke je absencia formálnych náležitostí. Tento záver vyvodil z toho, že pri podpisoch zmluvy o pôžičke chýbajú mená a funkcie podpisujúcich členov predstavenstva žalobcu. Prvostupňový súd je viazaný názorom odvolacieho súdu, podľa ktorého však nie je vadou, ktorá znamená neplatnosť právneho úkonu, ak ho podpíšu osoby oprávnené tak robiť aj napriek tomu, že neuvedú pri podpisoch svoje mená a funkcie. Záver z tohto je teda jasný - súd prvej inštancie porušil zákon, ak sa odchýlil bez akéhokoľvek iného dokazovania od rozhodnutia odvolacieho súdu.

14. V bode 10. odôvodnenia rozsudku súd prvej inštancie považuje za neplatnú zmluvu aj z dôvodu, že E. F. G., členka predstavenstva a ekonomická riaditeľka, vraj nepoznala obsah zmluvy o pôžičke. E. G. sama vo svojej výpovedi uviedla, že o obsahu zmluvy bola informovaná podpredsedom predstavenstva a výkonným riaditeľom E. H. H., a teda vedela, že podpisuje zmluvu o pôžičke, ako aj o výške a spôsobe jej vrátenia. Z toho teda jasne vyplýva, že bola informovaná o podstatných náležitostiach zmluvy o pôžičke, t.j. kto, komu a koľko požičiava a dokedy má dlžník pôžičku vrátiť. Po podpise zmluvy dala príkaz ako ekonomická riaditeľka túto pôžičku zúčtovať do pohľadávok tak, ako bola poskytovaná. Takže aj takýto záver súdu prvej inštancie nie je ničím podložený a ani vykonanými dôkazmi preukázaný.

15. Žalobca poukázal na bod 14. odôvodnenia rozsudku (správne má byť uznesenia, pozn. odvolacieho súdu) Krajského súdu v Prešove, ktorý právne uzatvoril, že „pre vznik zmluvy nie je podstatné, kedy došlo k podpisu písomnej zmluvy o pôžičke, ale to, kedy došlo k dohode zmluvných strán a k reálnemu odovzdaniu veci. Ak k odovzdaniu objektu zmluvy dôjde až po podpise zmluvy, zmluva je perfektná až v okamihu odovzdania. Opačnú situáciu, pri ktorej dôjde najskôr k odovzdaniu predmetu pôžičky a k spisaniu písomnej zmluvy až neskôr, je potrebné hodnotiť s prihliadnutím na skutočnú vôľu strán.“ V ďalšom krajský súd uzatvoril, že „ak sú tieto skutočnosti preukázané, veriteľ uniesol dôkazné bremeno“. Podľa žalobcu z predložených dôkazov jednoznačne vyplýva, že zmluva o pôžičke bola uzavretá dňa 25.04.2016 a prvé poskytnutie požičiavanej sumy vo výške 6.000,- eur bolo realizované až 18.05.2016, teda po podpise zmluvy. V intenciách záverov krajského súdu je teda zmluva o pôžičke perfektná a žalobca uniesol dôkazné bremeno, dokazujúce platnosť zmluvy o pôžičke. Z uvedeného vyplýva, že zmluva o pôžičke je perfektná, a teda súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil zistený skutkový stav. Dôkazy o pravdivosti jeho tvrdenia (úradný preklad zmluvy o pôžičke a výpisy z účtov žalobcu) sú uložené v súdnom spise.

16. Ďalším dôvodom pre zamietnutie žaloby, ktorý súd prvej inštancie uvádza v bodoch 11., 12. a 13. svojho odôvodnenia, je údajné simulovanie iného právneho úkonu. Súd prvej inštancie tvrdí, že vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že uzavretá zmluva nie je zmluvou o pôžičke. Podľa jeho názoru, ani jedna zo zmluvných strán nevnímala túto zmluvu ako zmluvu o pôžičke, ale zrejme ide o zmluvu o poskytnutí nenávratného finančného príspevku, príp. obdobnú neformálnu nepomenovanú obchodnú zmluvu za účelom financovania etablovania žalobcu v J.. S takýmto právnym záverom súdu prvej inštancie žalobca nesúhlasí a tvrdí, že je v rozpore so zákonom. Zo všetkých dôkazov, ktoré boli produkované v rámci tohto konania, či už žalobcom, ale aj žalovanými v 1. a 2. rade, vyplýva jediný záver, že ide o zmluvu o pôžičke. Všetci zúčastnení jednoznačne potvrdzujú, že poskytnuté finančné prostriedky sú pôžičkou, ku ktorej vráteniu sa zaviazal žalovaný (pôvodne žalovaný v 1. rade).

17. Žalobca poukázal na to, že už na prvom pojednávaní sám žalovaný hovorí o pôžičke a o svojej nespôsobilosti ju vrátiť. Hovorí ďalej o tom, že malo byť dohodnuté s podpredsedom predstavenstva E. H. H., že táto pôžička môže byť vračaná aj z budúcich ziskov zakladanej J. spoločnosti TD ZTS. V ďalšom toto potvrdil aj v tom čase žalovaný v 2. rade E. H., jednak vo svojej výpovedi, ako aj vo svojom vyjadrení zo dňa 27.06.2019 v tejto veci. V bode I. vyjadrenia tvrdí, že zmluvu o pôžičke považuje za platnú a zároveň uvádza, že spôsob vrátenia pôžičky bol slobodne a vážne podpísaný žalobcom, ako aj žalovaným, a že je to aj prejavom vôle túto pôžičku vrátiť. Ďalej v poslednom odseku bodu I. vyjadrenia sám potvrdzuje, že žalovaný bol ochotný splácať pôžičku vo výške 100 eur mesačne. V bode II. vyjadrenia E. H. potvrdzuje fakt, že ide o pôžičku, ktorá sa má splatiť do 3 rokov. Zároveň uvádza, že medzi ním a žalovaným existovala dohoda, podľa ktorej túto pôžičku žalovaný vráti z budúcich výnosov TD ZTS. Ďalej uvádza: „Z uvedeného dôkazu vyplýva jedine to, že žalovaný v 1. rade mal vrátiť pôžičku z výnosov firmy TD ZTS a nie to, že túto pôžičku nemusí nikdy vrátiť, pretože ju vráti firma TD ZTS.“ Z uvedených skutočností, na ktoré súd prvej inštancie neprihliadal vyplýva, že nemôže ísť o simulovanú zmluvu, ale o riadnu zmluvu o pôžičke s povinnosťou žalovaného túto vrátiť. V konaní žalobca navrhol vypočuť ako svedka bývalého výkonného riaditeľa a vtedajšieho podpredsedu predstavenstva C. H. E., ktorý bol osobne prítomný pri už spomínanom prvom stretnutí so žalovaným u žalobcu, ako aj druhom stretnutí u predsedu predstavenstva žalobcu. Na oboch týchto stretnutiach žalovaný jednoznačne potvrdil existenciu a platnosť zmluvy o pôžičke a uznal svoj záväzok ju vrátiť, avšak tvrdil, že momentálne nedisponuje dostatočným množstvom prostriedkov na jej vrátenie.

18. Taktiež žalobca poukázal na to, že súd prvej inštancie absolútne nerešpektoval základné právo na súdnu ochranu, definované v Náleze Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 640/2014 zo dňa 01.04.2015. Podľa tohto nálezu, je ústavnou povinnosťou všeobecného súdu uprednostniť výklad, ktorý vedie k platnosti právneho úkonu, a nie naopak. Súdna ochrana účastníkov občianskeho súdneho konania má byť založená okrem iného aj na zohľadnení a plnej aplikácii všetkých zákonných kritérií platných pre výklad právnych úkonov a súčasnej preferencii výkladu v prospech platnosti, a nie neplatnosti právneho úkonu. Prehnané formalistické požiadavky všeobecného súdu na formuláciu predmetu zmluvy sú ústavne neakceptovateľné.

19. Ďalší dôvod, pre ktorý súd prvej inštancie rozhodol o tom, že žalovaný nie je povinný vrátiť žalovanú sumu, je aplikácia ustanovení o rozpore s dobrými mravmi (§ 3 OZ). Žalobca namieta, že takáto aplikácia tohto ustanovenia nie je v súlade s zákonom ani s judikatúrou. Použitie inštitútu dobrých mravov je možné len vo výnimočných prípadoch a musí byť veľmi precízne odôvodnené. Jednoduché konštatovanie, že žalovaný vyvíjal aktivity v J., a tieto nedopadli podľa predstáv žalobcu, resp. jeho akcionárov, nemôže byť podľa žalobcu dôvodom pre uplatnenie inštitútu dobrých mravov a už vôbec nie ospravedlnením bezdôvodného obohatenia sa na úkor žalobcu. Nie je možné spochybňovať platnosť zmluvy a použiť ust. § 3 Občianskeho zákonníka len preto, že podľa názoru súdu prvej inštancie, žalovaný údajne nepoužil pôžičku pre vlastnú potrebu, ale pre iného. Podľa zmluvy o pôžičke, táto nie je účelovo viazaná na osobnú potrebu alebo iný účel, a teda je vecou dlžníka, teda žalovaného, ako tieto prostriedky použije. Žalovaný ničím nepreukázal, že by ich bol použil v záujme žalobcu, a teda ich použil pre vlastnú potrebu. Bolo by absolútne v rozpore s dobrými mravmi, ak by súd týmto svojím rozhodnutím schválil získanie bezdôvodného obohatenia žalovaným, a to len na základe jeho tvrdenia. Žalovaný totiž nepreukázal žalobcovi reálne použitie týchto a ani iných prostriedkov (nenávratný finančný príspevok) na rozbeh podnikania v Rusku. V každom prípade, či už z dôvodu povinnosti vrátiť pôžičku alebo vydať bezdôvodné obohatenie, súd mal zaviazat' žalovaného k úhrade žalovanej sumy.

20. Poukazujúc na tieto závery a z vykonaného dokazovania nie je možné spochybníť platnosť uzavretej zmluvy o pôžičke ani z jedného dôvodu, ktorý uvádza súd prvej inštancie. Podľa názoru žalobcu je zmluva platná a je tu daná povinnosť žalovaného vrátiť poskytnutú pôžičku vo výške 42.000 eur s dohodnutým úrokom. Okrem toho je daná povinnosť žalovaného vrátiť žalovanú sumu s príslušenstvom aj z titulu vydania bezdôvodného obohatenia, pretože aplikácia ust. § 3 OZ o dobrých mravoch nie je ničím podložená.

III.

Vyjadrenie žalovaného k odvolaniu

21. K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný. Nestotožnil sa z názorom žalobcu, ktorý považuje rozsudok súdu prvej inštancie za nezákonný, keď ten absolútne nerešpektoval jeho právo na súdnu ochranu. A to i napriek tomu, že žalovaný svoju argumentáciu opiera o nález Ústavného súdu SR sp.zn.: I. ÚS 640/2014 (ďalej iba nález ÚS). Týmto nálezom ústavný súd v odseku 16. vyslovil, „že prílišný právny formalizmus a prehnané nároky na formuláciu zmluvy nemožno z ústavného hľadiska akceptovať...“. K tejto argumentácii žalovaný uviedol, že právna vec, ktorá bola predmetom prieskumu ústavným súdom je diametrálne odlišná od prejednávanej veci žalobcu a žalovaného, kde sa jednalo o vec - nárok z postúpenej pohľadávky, pričom neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky prvý krát otvoril krajský súd (odsek 25) a vôbec sa neskúmala zákonná náležitosť zmluvy, a teda podpisovanie zmluvy o pôžičke.

22. Žalovaný zotrúva na svojom stanovisku, a teda, že zmluva je neplatná, pretože nespĺňa formálne náležitosti, a to podpis na strane poskytovateľa pôžičky - žalobcu. V tomto prípade nie je možné hovoriť o prílišnom formalizme, ale o absolútnom nedostatku zmluvy o pôžičke vyhotovenej v písomnej forme. Žalovaný namietal nedostatok podpisu na zmluve aj v odvolaní proti pôvodnému rozsudku č.k. 15C/24/2018-160 zo dňa 20.11.2020 (rozsudok OS I), a to v časti „C Odvolacie dôvody I Neplatnosť zmluvy o pôžičke“. Odvolací súd sa vo svojom uznesení č.k. 12Co/31/2021-217, zo dňa 20.01.2022 (ďalej iba uznesenie KS) vysporiadal s touto odvolacou námietkou v odseku 15 keď konštatoval, že nedostatok podpisu nie je dôvodom neplatnosti zmluvy pre nedostatok formy. S týmto názorom žalovaný nesúhlasil a v ďalšom súdnom konaní argumentoval uznesením Najvyššieho súdu SR sp.zn.: 30bdo/65/2020, zo dňa 25.11.2020 (uznesenie NS). Z odsekov 9.3, 11.1, 11.2, 11.3 a 13.1 uznesenia Najvyššieho súdu vyplýva jednoznačný záver, že ak fyzická osoba konajúca v mene právnickej osoby ako štatutárny orgán nedodrží predpísanú formu podpisovania, nie je možné taký úkon považovať za úkon právnickej osoby. Z tohto pohľadu považuje zmluvu o pôžičke za neplatnú, prípadne zmluvu neuzavrel žalobca, a teda nie je nositeľom aktívnej vecnej legitímácie, čo zakladá dôvod na postup konajúceho súdu, že žalobu zamietne, respektíve konanie zastaví pre nedostatok procesných podmienok, ktoré sú neodstrániteľné.

23. Žalobca uviedol, že pri bezhraničnej aplikácii nálezu ÚS, ktorým argumentuje žalobca, by nebolo možné sa domáhať súdnu cestou neplatnosti právneho úkonu, ktorú Občiansky zákonník pripúšťa, ba priam prikazuje (napr. § 37 alebo § 39 OZ). Ďalej je potrebné uviesť, že nález ÚS nerieši formálnu (zákonnú) náležitosť zmluvy, a teda jej podpis, ale vyslovene uvádza: „prehnané požiadavky všeobecného súdu na formuláciu predmetu zmluvy sú ústavne neakceptovateľné“. Teda ide o predmet zmluvy, ale nie o formálne, zákonom určené náležitosti zmluvy. Naproti tomu argumentuje uznesením Ústavného súdu z 15.12.2016, sp.zn. II. ÚS 922/2016 na základe ktorého bola ústavná sťažnosť odmietnutá, pričom obsahom sťažnosti bola takisto neplatnosť právneho úkonu - zmluvy, keďže chýbalo uznesenie mestského zastupiteľstva, ktoré neodobrilo zmluvný vzťah. Je treba povedať, že prílišná formálnosť pri posudzovaní ne/platnosti sa viaže hlavne na zmluvy spojené s prevodom nehnuteľností a pri vyslovení neplatnosti prevodu vlastníckeho práva by mohlo dochádzať k ďalším súdnym sporom, a to je dôvodom postoja ústavného súdu, aby všeobecné súdy zväžili posudzovanie žalôb o neplatnosť právneho úkonu. Na podporu svojich tvrdení žalobca poukázal na ďalšie rozhodnutie ústavného súdu, a to pod sp.zn. II. ÚS 350/2021-35, zo dňa 27.10.2022, odseky 25 a nasledujúce, kde ústavný súd konštatuje, že ak právny úkon nebol urobený predpísanou formou, je vadný (v danej veci išlo o nedostatok podpisu na návrhu na vydanie platobného rozkazu, pričom všeobecný súd pochybil, keď účastníka konania nevyzval na odstránenie odstrániteľného procesného nedostatku - doplnenie ďalšieho podpisu). Z toho plynie záver, že ani žalobcom tvrdená argumentácia nie je bezbrehá a nedostatok podpisu má za následok neplatnosť právneho úkonu, pričom tento stav je nutné posúdiť prísne aj z dôvodu, že v záhlaví zmluvy sa vôbec neuvádza druhý (nevyhnutný) člen predstavenstva žalobcu, a pri podpise p. G. nie je uvedená funkcia a ani meno.

24. Uviedol, že žalobca odvolaním napáda rozsudok súdu prvej inštancie aj z dôvodu, že nesprávne právne posúdil prejednávajúcu vec, že uzatvorená zmluva o pôžičke je perfektná je platná a posúdenie veci, a to, že sa jedná o zastretý/simulovaný právny úkon zo strany súdu je nesprávny názor. V tejto súvislosti žalovaný argumentuje nálezom Ústavného súdu, na ktorý poukazuje samotný žalobca. Ústavný súd totiž v odseku 31 konštatuje, že „za týchto okolností bolo povinnosťou krajského súdu vziať zreteľ na všetky okolnosti súvisiace s prejavom vôle, in concreto najmä na skutočnosti, ktoré predchádzali uzavretiu zmluvy o postúpení pohľadávok, a to zvlášť za situácie, že tieto boli rozumne vyvoditeľné z listinných dôkazov majúcich pôvod v Obchodnom vestníku ako verejnom informačnom systéme.“ Z tohto stanoviska je jednoducho vyvoditeľný záver, že súd prvej inštancie sa pri svojom rozhodovaní pri posudzovaní zmluvy ako simulovaného právneho úkonu zaoberal aj dôkazmi vykonanými v súdnom konaní, a to výsluchom žalovaného, výsluchom E. H. (v čase uzatvorenia zmluvy o pôžičke jeden zo štatutárov žalobcu), správou zo stretnutia 23.02.2017, výpisom z Obchodného registra. Z týchto dôkazov vyplýva, že žalobca v predmete podnikania nemá poskytovanie pôžičiek z vlastných zdrojov. E. H. potvrdil, že táto zmluva nebola nikdy vnímaná ako zmluva o pôžičke ale spôsob prefinancovania aktivít žalobcu na ruskom trhu (mail zo dňa 05.05.2015 - „peniaze na nákup firmy vyriešime ako pôžičku“). E. H. na pojednávaní dňa 22.11.2019 uviedol, že peniaze sa mali vrátiť zo ziskov spoločnosti TD ZTS a tento postup bol odsúhlasený s p. K. aj s p. L.. Na pojednávaní dňa 27.09.2019 E. H. uviedol, že úmysel zmluvy o pôžičke bol celkom iný. Zo správy zo stretnutia zo dňa 23.02.2017 vyplýva, že poskytnuté finančné prostriedky pre žalovaného nie je možné vnímať ako pôžičku. V tejto správe sa doslova uvádza; „...Na tento účel boli zo strany ZTS Sabinov vyčlenené a uhradené finančné prostriedky... Všetky uvedené finančné prostriedky boli adresované na pána B. a k jeho rukám aj poukázané. „Zo stretnutia bolo prijaté nasledovné: a, ďalšie financovanie projektu TD ZTS zo strany Sabinov, a.s., sa pozastavuje a v budúcnosti už nebude možné.“

25. Aj z tohto dôkazu nie je možné podľa žalovaného vyvodiť iný záver, iba že sa nejedná o zmluvu o pôžičke, ale ide o nejaký nepomenovaný typ zmluvy, poťažmo o príkaznú zmluvu. Preto záver súdu prvej inštancie, odôvodnený v odsekoch 11 až 13, že sa jedná o prípad simulovaného právneho úkonu je podľa názoru žalovaného na mieste, a aj preto považuje rozsudok súdu prvej inštancie za vecne správny, vychádzajúci z dostatočne zisteného a preukázaného skutkového stavu.

26. Pokiaľ žalobca vytyka súdu prvej inštancie, že rozhodol v rozpore s právnym názorom a pokynmi odvolacieho súdu, tak s týmto názorom žalobcu sa žalovaný nestotožňuje. V tejto súvislosti žalovaný poukázal na ods. 12 odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu zo dňa 20.01.2021 „vzhľadom na dôvod zrušenia napadnutého rozsudku odvolací súd ani nemohol pristúpiť k posúdeniu opodstatnenosti meritórnej odvolacej argumentácie žalovaného 1/. “ V odseku 14 tohto uznesenia KS odvolací súd „dáva do pozornosti ...východiská a ustálenú rozhodovaciu prax...“ Až v odseku 19 odvolací súd ukladá prvoinštančnému súdu pokyny, a to „opätovne vec prejednať, pri vykonaní dôkazov postupovať zákonom predpísaným spôsobom, v potrebnom rozsahu vykonať dokazovanie k skutkovým zisteniam potrebným pre formuláciu právneho posúdenia veci o prípadnej danosti nároku žalobcu, výsledky celého konania zhodnotiť a až potom o veci rozhodnúť, pričom je potrebné náležite sa vysporiadať s relevantnou právnou i skutkovou argumentáciou strán sporu a nové rozhodnutie náležite odôvodniť. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie znova o náhrade trov konania pred súdom prvej inštancie aj odvolacieho konania.“ Na základe uvedeného žalovaný nevie posúdiť, v čom mal podľa názoru žalobcu porušiť konajúci súd pokyn odvolacieho súdu, okrem toho, že nerozhodol o trovách odvolacieho konania. Z odseku 19 v spojení s odsekom 14 sa javí, že tento odvolací dôvod je neopodstatnený a navrhol, aby konajúci súd podľa § 225 ods. 1 druhá veta CSP doplniacím rozsudkom rozhodol o trovách odvolacieho konania vedenom pod sp.zn.: 12Co/31/2021.

27. V odvolaní proti prvému rozsudku súdu prvej inštancie okrem iného žalovaný uviedol „Nakoniec, samotný žalobca spochybňuje platnosť zmluvy o pôžičke, keď vo svojom žalobnom návrhu na prvej strane posledný odsek konštatuje, že: „Spôsob a termín vrátenia pôžičky je však neurčitý a nezrozumiteľný, a preto žalobca považuje túto časť zmluvy za neplatnú. Rovnako je neplatnou časť zmluvy, týkajúca sa výšky pôžičky presahujúcej 42. 000, - €, nakoľko nedošlo k reálnemu odovzdaniu/ poskytnutiu uvedených peňažných prostriedkov.“. Na základe vyššie uvedeného je namieste otázka, ktoré ustanovenie zo zmluvy o pôžičke je platné, keď v záhlaví zmluvy nie sú uvedené osoby oprávnené podpisovať za žalobcu (chýba označenie p. G.); dojednaný úrok vyhodnotil súd za neplatné ustanovenie; samotný žalobca namieta platnosť čl. 4 - vrátenie pôžičky; p. G. uviedla, že nerozumie zmluve, pretože

je vyhotovená v anglickom jazyky, a potom nemôže byť platné ustanovenie zmluvy bod 5c; podpisy na strane žalobcu na zmluve o pôžičke nie sú vykonané v takej forme, akú pre ich platnosť, respektíve spôsobilosť založiť právny úkon predpisuje výpis z obchodného registra. Na základe vyššie uvedeného považujeme uplatnenie nároku žalobcu na vrátenie finančných prostriedkov v sume 42.000,- € za výkon práva v rozpore s dobrými mravmi. V prípade, že odvolací súd dospeje k záveru, odlišnému od záveru žalovaného, že zmluva o pôžičke je platná, potom výkon práva žalobcu považujeme za rozporný s dobrými mravmi z dôvodu, že žalovaný uskutočňoval činnosti v prospech žalobcu a na jeho účet, pričom priznanie plnenia v prospech žalobcu by bolo v rozpore so spoločenskými, kultúrnymi a mravnými normami v spoločnosti všeobecne uznávanými.“ Na týchto vyjadreniach trvá žalovaný aj v tomto vyjadrení a navrhol, aby odvolací súd postupom podľa § 390 písm. a) a b) CSP rozsudkom podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a priznal mu náhradu trov odvolacieho konania.

IV.

Konanie o odvolaní

28. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli aj webovej stránke Krajského súdu v Prešove a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

29. V prejednávanvej veci je predmetom sporu žaloba žalobcu o uloženie povinnosti žalovanému zaplatiť sumu vo výške 42.000,- eur s príslušenstvom titulom nevrátenia poskytnutých finančných prostriedkov zo zmluvy o pôžičke zo dňa 25.04.2016.

30. V tomto spore súd prvej inštancie (v poradí svojim prvým) rozsudkom č.k. 15C/24/2018-160 zo dňa 20.11.2020 vo výroku I. zaviazal žalovaného (vtedy v 1. rade) na zapltenie sumy 42.000,- eur s príslušenstvom žalobcovi, vo výroku II. žalobu v prevyšujúcej časti voči žalovanému (vtedy v 1. rade) zamietol, vo výroku III. žalobu voči žalovanému v 2. rade zamietol, vo výroku IV. uložil žalovanému (vtedy v 1. rade) povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100 % a vo výroku V. uložil žalobcovi povinnosť nahradiť žalovanému v 2. rade trovy konania v rozsahu 100 %.

31. Na základe podaného odvolania žalovaného (vtedy v 1. rade) tunajší odvolací súd uznesením č.k. 12Co/31/2021-217 z 20.01.2022 zrušil rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutej časti, t.j. v jeho I. vyhovujúcom výroku a v IV. súvisiacom výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

32. Vo veci opätovne rozhodol súd prvej inštancie odvolaním napadnutým rozsudkom, ktorým vo výroku I. žalobu zamietol a výroku II. zaviazal žalobcu na úhradu trov konania v rozsahu 100 %.

33. Voči tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca. Odvolanie je riadnym opravným prostriedkom, ktorým sa strana sporu domáha, aby odvolací súd preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie. Rozhodnutie súdu prvej inštancie podlieha prieskumu odvolacím súdom len z dôvodov, ktoré odvolateľ uvedie v podanom odvolaní, resp. podľa § 365 ods. 3 CSP doplní do uplynutia lehoty na podanie odvolania, keďže podľa § 380 ods. 1 CSP odvolací súd je odvolacími dôvodmi viazaný. Viazanosť odvolacími dôvodmi znamená, že odvolací súd pri svojom rozhodovaní môže prihliadať len na také pochybenia súdu prvej inštancie, ktoré odvolateľom boli uplatnené a zároveň vyšli v odvolacom konaní najavo a na iné pochybenia súdu prvej inštancie, ktoré by mohli byť v súlade s § 365 CSP dôvodom na podanie odvolania, odvolací súd prihliadať nemôže, aj keby takéto porušenia zistil. Uvedenie dôvodov, z akých sa rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za nesprávne, t.j. uvedenie odvolacích dôvodov, je aj zákonnou obsahovou náležitosťou odvolania podľa § 363 CSP. Odvolací súd prihliadol na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

34. Žalobca podal odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP, teda že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov súd prvej inštancie dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

35. Odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmal a dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje a vo vzťahu k odvolacím námietkam uvádza nasledovne.

36. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu vecí súdom prvej inštancie spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre jeho rozhodnutie je nesprávne, t. zn. musí ísť o skutkové zistenie, na základe ktorého vec posúdil po právnej stránke a ktoré je nesprávne v tom zmysle, že nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom medzi chybami skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže príčinou nesprávnych (v zmysle nedostatočných) skutkových zistení môže byť chybný právny názor, v dôsledku ktorého zisťoval iné skutočnosti, príp. zisteným skutočnostiam pripisoval iný právny význam.

37. Skutkové zistenie nezodpovedá vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 ods. 1 CSP (Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci.), a to vzhľadom na to, že buď vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo.

38. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré založil na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický rozpor v hodnotení dôkazov (v úsudku medzi porovnávanými skutočnosťami), príp. poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov strán sporu alebo, ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti alebo, keď výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 185 - § 211 CSP. Pri hodnotení dôkazov je potrebné zohľadniť aj iné okolnosti, ako sú vzájomná nadväznosť, súlad alebo rozpor medzi skutočnosťami, ktoré z vykonaného dôkazu vyplývajú a podobne. Skutkové zistenie ako výsledok hodnotenia dôkazov nemôže byť zásadne správne, ak hodnotenie dôkazov súdom prvej inštancie nezodpovedá § 191 ods. 1 CSP, lebo hodnotil každý dôkaz len jednotlivo a nie aj v ich vzájomnej súvislosti. Skutkové zistenie nie je správne ani vtedy, ak medzi vykonaným dôkazom (jeho obsahom) a z neho vyvedeným (čiastkovým) skutkovým záverom, je zrejmy nesúlad.

39. V danom prípade odvolací súd po oboznámení sa so spisovým materiálom dospel k záveru, že všetky skutkové zistenia vychádzajúce zo Zmluvy o pôžičke zo dňa 25.04.2016 (č.l. 4 a 254 spisu), Zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku (grantu) zo dňa 29.05.2015 (č.l. 37 spisu), Dohody o pracovnej činnosti zo dňa 25.04.2016 (č. l. 36 spisu), výsluchu žalovaného na pojednávaní dňa 07.02.2020 (č.l. 116-117 spisu), výsluchu pôvodného žalovaného v 2. rade E. H. H. (č.l. 118 - 119 spisu), výsluchu svedkov M. I. (č.l. 134 - 135 spisu), E. F. G., štatutárnej zástupkyne žalobcu na pojednávaní konanom dňa 22.11.2019 (č.l. 111-112 spisu), z emailovej komunikácie adresovanej žalovaným E. H. H. z 22.04.2016 (č.l. 52 spisu), z emailovej komunikácia adresovanej žalovaným E. H. H. z 24.04.2016 (č.l. 74 spisu), z emailovej komunikácie adresovanej žalovaným E. H. H. z 12.05.2016 (č.l. 54 spisu), zo správy zo stretnutia medzi firmami ZTS Sabinov a TD ZTS zo dňa 06.03.2017 (č.l. 273 spisu) a vyjadrení strán sporu, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil sú správne a majú oporu vo vykonanom dokazovaní a v konaní súdu prvej inštancie nebol zistený žiaden z vyššie uvedených dôvodov preukazujúci nesprávne zistenie skutkového stavu.

40. K námietke nesprávneho právneho posúdenia § 365 ods. 1 písm. h) CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis

alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp.zn. 7Cdo/7/2010).

41. V prípade, ak účastníci právneho úkonu uzavrujú právny úkon, ktorý účastníci nechcú uzavrieť, a ktorým predstierajú (simulujú) iný právny úkon (tzv. disimulovaný právny úkon), je simulovaný úkon z dôvodu nedostatku potrebnej vôle subjektov neplatným (pozri § 37) a platným je tzv. zastretý právny úkon. Pri simulovanom právnom úkone má prejav vôle pôsobiť ako vážny, ktorým však konajúci nechce vykonať navonok prejavovaný alebo žiaden prejav vôle. Pri simulácii ide o obojstrannú nezhodu vôle a jej prejavu. O simuláciu teda pôjde aj v prípade, ak zmluvné strany chcú vzbudiť zdanie právneho úkonu navonok u tretích osôb (absolútna simulácia) alebo chcú zakryť iný právny úkon (relatívna simulácia, dissimulácia). V prípade simulácie vôbec nejde o právny úkon a zákon s ním viaže za následok absolútnu neplatnosť. Simulovaný právny úkon je neplatný nielen z dôvodu nezahody vôle a jej prejavu, ale aj z dôvodu obchádzania zákona a rozporu s dobrými mravmi (MITTERPACHOVÁ, Jana. § 41a [Konverzia a zastretý právny úkon]. In: ŠTEVČEK, Marek, DULAK, Anton, BAJÁNKOVÁ, Jana, FEČÍK, Marián, SEDLAČKO, František, TOMAŠOVIČ, Marek a kol. Občiansky zákonník I. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 337, marg. č. 2.).

42. „O neplatnosti smlouvy pro nedostatek vážnosti vôle stran spočívající v simulaci lze uvažovat jen v případě, že vůli smlouvu uzavřít nemá žádná ze stran smlouvy. Pokud jedna strana chce smlouvu uzavřít a být jejím obsahem vázána, zatímco druhá jedná na oko, aniž by to druhé straně muselo být zřejmé, jde u strany jednající nevážně jen o mentální rezervaci, která nemůže mít vliv na platnost právního úkonu“. (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu ČR, sp.zn. 22 Cdo 290/2003 z 12.08.2003).

43. „Na existenci vážné vôle k právnímu úkonu lze usoudit z objektivních skutečností, za nichž byl učiněn, zejména byl-li učiněn způsobem a za okolností, které nevzbuzují pochybnosti, že subjekt projevující vůli zamýšlel přivodit právní účinky, které zákon s takovým projevem vôle spojuje. Pokud vzniknou pochybnosti o vážnosti vôle, je třeba posuzovat konkrétní okolnosti případu; na jejich podkladu a z hlediska jejich vzájemných souvislostí pak učinit příslušný závěr“. (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu ČR, sp.zn. 30Cdo/2781/99 z 05.09.2000).

44. Po vyhodnotení odvolacích námietok žalobcu odvolací súd konštatuje, že nezaznamenal žiadne pochybenie v právnom posúdení žalobcom uplatneného nároku súdom prvej inštancie, ktorý vyhodnotením jednotlivých dôkazov samostatne aj vo vzájomných súvislostiach dospel k právnomu záveru o absencii skutočnej vôle na uzavretie predmetnej zmluvy o pôžičke, a to tak na strane žalobcu, ako aj na strane žalovaného. Podstatnou pre posúdenie uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť dlžnú sumu 42.000,- eur, ktorej sa žalobca domáhal, bola otázka platnosti resp. neplatnosti zmluvy o pôžičke zo dňa 25.04.2016, na základe ktorej sa žalobca zaviazal poskytnúť žalovanému pôžičku vo výške 72.000,- eur a to formou 12. rovnakých mesačných prevodoch po 6.000,- eur na bankový účet žalovaného počnúc mesiacom máj 2016 a žalovaný sa zaviazal vrátiť pôžičku vrátane úrokov veriteľovi v rovnakých splátkach po uplynutí jedného roka odo dňa prijatia predmetnej peňažnej sumy (ďalej aj „zmluva o pôžičke“ alebo „zmluva“).

45. Odvolací súd nepovažuje za dôvodnú odvoláciu námietku žalobcu, že zo všetkých dôkazov, ktoré boli produkované v rámci tohto konania, či už žalobcom alebo žalovanými v 1. a 2. rade vyplýva jediný záver, že ide o zmluvu o pôžičke. Práve naopak, z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie vyplýva právny záver, že skutočným úmyslom tak žalobcu, ako aj žalovaného nebola dohoda o poskytnutí peňažných prostriedkov priamo žalovanému na osobné potreby, ktoré by nesúviseli s nepodnikateľskou činnosťou žalobcu, ale zakryť takto dohodu o poskytnutí nenávratného finančného príspevku resp. obdobnú nepomenovanú zmluvu s cieľom financovať etablovanie žalobcu v J. prostredníctvom spoločnosti TD ZTS. Tento záver podporuje to, že zmluvné strany zmluvy o pôžičke uzavreli medzi sebou už skôr Zmluvu o poskytnutí nenávratného finančného príspevku (29.05.2015) a v ten istý deň ako zmluvu o pôžičke Zmluvu o pracovnej činnosti, podľa ktorých mal žalovaný vykonávať marketingové aktivity s cieľom vytvárať priaznivé podnikateľské prostredie pre žalobcu v J. (č.l. 36 spisu).

46. Správne poukázal súd prvej inštancie na emailovú komunikáciu medzi žalovaným a E. H. H. z 22.04.2016, 27.04.2016 a 12.05.2016, podľa ktorej predmetná zmluva nebola vnímaná ako zmluva o pôžičke, ale ako spôsob financovania peňažných prostriedkov žalobcu na ruskom trhu s cieľom vyhnúť sa daňovej povinnosti na G. a J..

47. Uvedenú emailovú komunikáciu potvrdzujú výpovede žalovaného v konaní, ktorý finančné prostriedky poskytnuté na základe zmluvy o pôžičke nevnímal ako pôžičku, ale ako prostriedky na zabezpečenie chodu J. firmy, pričom táto pôžička sa mala vyplatiť s budúcich ziskov ruskej spoločnosti (č.l. 117 spisu) a E. H. H. (v čase uzatvorenia zmluvy o pôžičke jeden zo štatutárov žalobcu, ktorý podpísal zmluvu), podľa ktorého zmluva o pôžičke bola uzavretá za účelom hradenia nákladov, ktoré vznikli v súvislosti s rozbiehaním obchodu v J. N. a existenciou firmy TD ZTS vytvorenej v roku 2015, mala slúžiť za úhradu nájmu, ciest, účtovníka, pričom peniaze mal vrátiť žalovaný, ktorý ich mal získať zo zisku J. firmy TD ZTS (rub č.l. 112 spisu). K tejto forme poskytnutia peňažných prostriedkov podľa E. H. H. pristúpili z toho dôvodu, že to bolo najvýhodnejšia forma, tak aby sa vyhli plateniu daní, DPH a prípadne aj nejakých pokút, preto neposkytli pôžičku priamo J. firme (rub č.l. 118 spisu). Svedkyňa E. F. G., štatutárna zástupkyňa žalobcu na pojednávaní konanom dňa 22.11.2019 potvrdila tvrdenia E. H. H. o poskytnutí pôžičky za účelom expandovania na J. trh (č.l. 112 spisu). Odvolací súd navyše poukazuje na správu zo stretnutia medzi firmami ZTS Sabinov a TD ZTS dňa 23.02.2017, z ktorej vyplýva, že spoločnosť TD ZTS bola založená na účel financovania obchodného zastúpenia žalobcu na teritóriu J. a D., pričom na tento účel bola vyčlenená aj suma 72.000,- eur vo forme pôžičky (bod 5.7 odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie).

48. Z uvedeného vyplýva, že kauzou celého prevodu bolo poskytnutie určitých finančných prostriedkov žalobcom za účelom prefinancovania jeho podnikateľských aktivít v zahraničí, s cieľom vyhnúť daňovej povinnosti. Zmluvu o pôžičke strany sporu uzavreli iba „naoko“, žalovaný nemal nadobudnúť peňažné prostriedky v dobrej viere pre seba, ale primárny bol zisk strán sporu pri obchodovaní s ruskými partnermi, ktorý im tento prevod peňažných prostriedkov mal priniesť. Pričom tieto „požičané“ peňažné prostriedky mali byť vrátené práve z toho zisku. Preto sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že zmluva o pôžičke nebola teda uzatvorená vážne, absentovala tam vôľa, jej vážnosť, táto je teda simulovaná zmluvou a preto je absolútne neplatná.

49. Odvolaciemu súdu je známa ustálená rozhodovacia prax Ústavného súdu SR uprednostňujúca výklad právneho úkonu v prospech zachovania jeho platnosti (napr. sp. zn. I. ÚS 240/2014, sp.zn. IV. ÚS 15/2014). Odvolací súd však zdôrazňuje, že aj táto zásada je limitovaná dôvodmi neplatnosti právneho úkonu. V tomto prípade nemožno hovoriť o prílišnom formalizme, ale o absolútnom nedostatku vôle na strane zmluvných strán uzavrieť zmluvu o pôžičke, s čím viaže zákon absolútnu neplatnosť podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Pokiaľ právny úkon, nie je urobený slobodne, vážne, určite alebo zrozumiteľne, potom tento nedostatok nie je možné odstrániť aplikáciou výkladových pravidiel.

50. Odvolací súd sa taktiež stotožňuje so súdom prvej inštancie, že podľa výpisu z Obchodného registra žalobcu písomnosti zakladajúce práva a povinnosti spoločnosti podpisujú aspoň dvaja členovia predstavenstva a to tak, že k písanému alebo tlačenému názvu spoločnosti a funkcie podpisujúcich pripoja svoj podpis. Zároveň sa stotožňuje s tým, že z obsahu Zmluvy o pôžičke vyplýva, že v nej absentuje uvedenie mena a funkcie druhého člena predstavenstva, ktorý ju podpísal popri E. H. H. O. záhlavia nevyplýva ani pri podpise nie je uvedené, kto a v akej funkcii podpísal ako druh Zmluvu o pôžičke. Na základe uvedeného je správny záver súdu prvej inštancie o neplatnosti Zmluvy o pôžičke podľa § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka, z dôvodu, že nebol urobený vo forme ktorý vyžaduje zákon.

51. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Obdo/65/2020 zo dňa 25.11.2020, podľa ktorého cit.: „Pre posúdenie, či je dovolanie žalovaného prípustné, alebo nie, je potrebné si uvedomiť, že vôľa právnickej osoby sa navonok prejavuje konaním fyzických osôb oprávnených konať v jej mene. Predmetné konštatovanie platí tak v rovine hmotného práva, ako aj v rovine práva procesného vzhľadom na odkaz obsiahnutý v ustanovení § 72 C.s.p. Uvedené znamená, že v prípade konania osôb oprávnených konať v mene právnickej osoby ako štatutárny orgán, musí byť dodržaný zákonom (spoločenskou zmluvou alebo stanovami) určený spôsob konania fyzických osôb, aby bolo možné dospieť k záveru, že konanie určitej fyzickej osoby (vykonávajúcej pôsobnosť štatutárneho orgánu) v čase jej konania predstavuje prejav vôle právnickej osoby. Len pre úplnosť dovolací súd uvádza, že predmetné konštatovanie sa týka dodržania minimálneho počtu osôb vykonávajúcich pôsobnosť viacčlenného štatutárneho orgánu pri konaní v mene právnickej osoby a nemožno ho automaticky vzťahovať aj na prípadné formálne nedostatky, akými sú neuvedenie mena alebo funkcie konajúcej osoby, ak je zrejmé, aká osoba a v akom postavení listinu podpísala (k tomu

viď aj R 33/2001 a obdobne aj uznesenie najvyššieho súdu zo 16. júla 2019, sp.zn. 3Obo/9/2019, bod 30. jeho odôvodnenia), (Uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 25.11.2020, sp.zn. 3Obdo/65/2020).

52. Najvyšší súd SR vo svojom skoršom uznesení sp.zn. 3Obdo/9/2019 zo dňa 25.11.2020 konštatoval, že cit.: „Najvyšší súd sa nestotožňuje ani s tvrdením krajského súdu, že Zmluva by mala byť neplatná z dôvodu, že nie je zrejmé, kto ju v mene právneho predchodcu žalovaných podpísal. 29.1. Pre odôvodnenie tohto záveru odvolací súd vo vzťahu ku konaniu podnikateľa podporne poukazuje na judikát č. R 33/2001, ktorého právne vety znejú nasledovne: „Samotná skutočnosť, že ručiteľská listina je za ručiteľa nečitateľne podpísaná bez uvedenia mien a funkcií podpisujúcich, čo nezodpovedá zapísanému spôsobu v obchodnom registri, podľa ktorého sa podpisovanie vykoná tak, že k vytlačnému alebo napísanému názvu spoločnosti a funkcie v spoločnosti podpisujúci pripoja svoj podpis, bez ďalšieho nespôsobuje neplatnosť ručiteľskej listiny.

Pokiaľ zo záhlavia ručiteľskej listiny je zrejmé, kto je ručiteľom, mená a funkcie konajúcich za ručiteľa, pravosť podpisov, ktorých ručiteľ v konaní nespochybnil, niet pochyb o tom, ktoré osoby za vytlačným názvom spoločnosti ručiteľskú listinu podpísali a v akej funkcii.“

30. Z citovaného rozhodnutia možno vyvodíť, že písomný právny úkon právnickej osoby - podnikateľa je platný aj vtedy, ak:

I. je na ňom uvedený iba (nečitateľný) podpis osoby konajúcej v mene podnikateľa, a to aj v prípade, keď je to v rozpore so spôsobom konania zapísanom v obchodnom registri (napr. nie je pripojené obchodné meno podnikateľa a funkcia osoby konajúcej v mene podnikateľa),

II. je zo zmluvy zrejmé meno a funkcia osoby, ktorá v mene podnikateľa právny úkon podpísala, a zároveň III. podnikateľ v súdnom konaní pravosť podpisu osoby, ktorá v jeho mene právny úkon podpísala, nespochybnil.

31. S prihliadnutím na skutkové zistenia, vyjadrenia strán v odvolacom konaní a zároveň aj odôvodnenie medzitimného rozsudku krajského súdu nie je možné vzhľadom na uvedené kritéria (viď bod 30) dospieť k záveru o neplatnosti Zmluvy z dôvodov uvedených súdom prvej inštancie. 31.1. V záhlaví Zmluvy je pri právnom predchodcovi žalovaných uvedené, že je zastúpená E. F. P., ktorý bol v čase podpisu Zmluvy štatutárnym orgánom (konateľom) právneho predchodcu žalovaných (obchodnej spoločnosti VSŽ OCEL, spol. s r.o.). V Zmluve pri podpisoch zmluvných strán je pri podpise osoby oprávnenej konať za obchodnú spoločnosť VSŽ OCEL, spol. s r.o. s pripojenou pečiatkou, že ju podpísal generálny riaditeľ spoločnosti.“

53. Pokiaľ žalobca v odvolaní vytýka súdu prvej inštancie, že rozhodol v rozpore s právnym názorom a pokynmi odvolacieho súdu v zrušujúcom uznesení č.k. 12Co/31/2021-217 zo dňa 20.01.2022, tak s týmto názorom žalobcu sa odvolací súd nestotožňuje. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na ods. 12 odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu zo dňa 20.01.2022 „vzhľadom na dôvod zrušenia napadnutého rozsudku odvolací súd ani nemohol pristúpiť k posúdeniu opodstatnenosti meritórnej odvolacej argumentácie žalovaného 1/.“ V odseku 14 tohto uznesenia odvolací súd ďalej konštatuje : „Odvolací súd preto v ostatnom dáva len do pozornosti súdu prvej inštancie teoretické východiská a ustálenú rozhodovaciu prax...“ A práve v rámci týchto východísk a súdnej praxe bez toho aby odvolací súd zohľadňoval konkrétne okolnosti tohto prípadu, tento poukázal na to, že skutočnosť, že v zmluve, ktorá bola uzatvorená písomne, nie sú uvedené mená a priezviska osôb, ktoré ju za zmluvné strany podpísali, resp. tieto podpisy sú nečitateľné, nie je dôvodom neplatnosti zmluvy pre nedostatok formy. V odseku 19 v rámci pokynu pre súd prvej inštancie odvolací súd mu uložil len „opätovne vec prejednať, pri vykonaní dôkazov postupovať zákonom predpísaným spôsobom, v potrebnom rozsahu vykonať dokazovanie k skutkovým zisteniam potrebným pre formuláciu právneho posúdenia veci o prípadnej danosti nároku žalobcu, výsledky celého konania zhodnotiť a až potom o veci rozhodnúť, pričom je potrebné náležite sa vysporiadať s relevantnou právnou i skutkovou argumentáciou strán sporu a nové rozhodnutie náležite odôvodniť. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie znova o náhrade trov konania pred súdom prvej inštancie aj odvolacieho konania.“

54. Vzhľadom na vecnú správnosť vyššie uvedených dôvodov neplatnosti zmluvy o pôžičke, odvolací súd sa už z dôvodu hospodárnosti nezaoberal dôvodom neplatnosti týkajúcom sa absencie vôle E. F. G. uzavrieť zmluvu o pôžičke z dôvodu, že nepoznala obsah zmluvy o pôžičke.

55. Za majetkový prospech sa považuje získanie určitých majetkových hodnôt v peňažnom vyjadrení, a to buď rozmnožením týchto hodnôt alebo ich nezmenšením, hoci by k tomu bez získania týchto hodnôt došlo. Za bezdôvodné obohatenie sa považuje taký neoprávnený majetkový prospech, o ktorým

obohatený zvýšil svoj majetkový stav alebo o ktorý sa jeho majetkový stav nezmenšil, hoci by k tomu inak došlo, keby obohatený plnil svoje povinnosti.

Na vznik právneho vzťahu z bezdôvodného obohatenia je potrebné kumulatívne splnenie predpokladov, ktorými sú

a) vznik neoprávneného majetkového prospechu merateľného v peňažných jednotkách na strane obohateného (povinného z bezdôvodného obohatenia)

b) neoprávnený majetkový prospech bol získaný na základe právnych skutočností uvedených v § 451 ods. 2 a § 454 OZ

c) neoprávnený majetkový prospech (obohatenie) je na ťarchu (ujmu) majetku iného subjektu (oprávneného z bezdôvodného obohatenia) a

d) medzi neoprávneným majetkovým prospechom povinného z bezdôvodného obohatenia a majetkovou ujmu oprávneného z bezdôvodného obohatenia musí byť daná príčinná súvislosť a

e) nejde o prípad, keď zákon napriek neoprávnenému majetkovému prospechu bezdôvodné obohatenie výslovne vylučuje.

Kľúčové v tomto ohľade je to, že žalobca neunesol dôkazné bremeno ohľadom skutočnosti, že by u žalovaného došlo k naplneniu kumulatívne hore uvedených predpokladov pre vznik bezdôvodného obohatenia sa žalovaného na úkor žalobcu. Z vykonaného dokazovania vyplýva, tak ako už odvolací súd uviedol, že suma 42.000,- eur bola použitá na prospech obchodnej aktivity práve žalobcu a žalovaný bol len v pozícii jeho zástupcu (pozri Dohodu o pracovnej činnosti z 25.4.2016).

Žalobca síce tvrdil, ale nepreukázal existenciu vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného či už podľa § 222 ZP alebo podľa § 451 OZ.

56. So zreteľom na uvedené, tak ako to vyplýva z dôvodov uvedených vyššie, pokiaľ žalobca namietal záver súdu prvej inštancie o tom, že nezaviazal žalovaného na vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov titulom bezdôvodného obohatenia v prípade neplatnosti zmluvy o pôžičke, odvolací súd sa s touto odvolacou námietkou nestotožňuje.

Súd prvej inštancie „neschválil“ získanie bezdôvodného obohatenia žalovaným, len za základe tvrdenia žalovaného.

Súd prvej inštancie mal vykonaným dokazovaním preukázané, z výsluchu žalovaného (č.l. 116-118) a emailovej komunikácie medzi žalovaným a E. H. H., že žalovaný vyvíjal činnosť v prospech žalobcu, o ktorej žalobcu informoval (č.l. 40 - 46 spisu). Preto súd prvej inštancie v tejto súvislosti prihliadol aj na ust. § 3 Občianskeho zákonníka a neposkytol právnu ochranu nároku žalobcu na vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov. Odvolací súd k tomu dodáva, že v prípade simulovaného právneho úkonu ide o konanie, ktorým sa obchádza zákon a je v rozpore s dobrými mravmi. Preto ani z tohto dôvodu nemožno poskytnúť ochranu konaniu, ktoré sa nachádza v elementárnom rozpore s názorom a mienkou prevažnej väčšiny spoločnosti o otázke, aký by mal byť výkon tohto práva, aby dodržiaval a zachovával morálne a etické zásady spoločnosti.

Odvolací súd navyše považuje úmyselné zmarenie fiškálneho záujmu štátu za nepochybne v rozpore s dobrými mravmi, tak ako to zastabilizoval súd prvej inštancie, preto odvolací súd aprobuje uvedený záver aj z tohto dôvodu.

57. Zákonodarca v záujme vyváženia spravodlivosti doplnil právny poriadok o všeobecný korektív spočívajúci v zákaze konaní namierených proti účelu zákona, ktoré myšlienku spravodlivosti potierajú (napr. zneužitia práva, obchádzania zákona, konaní priečiacich sa dobrým mravom a pod.). Takýmto konaniam právny poriadok ochranu neposkytuje. Až tak je naplnené poslanie, ktoré myšlienka spravodlivosti presadzuje. Pri riešení konfliktu medzi skutočnou vôľou a vôľou prejavenu zohráva rolu pojem „dobrá viera“. Pri posúdení otázky, ktorej strane sporu v konkrétnom prípade poskytnúť ochranu, v prípade, že nie je možné zachovať maximum oboch v kolízii stojacich základných práv, je súd povinný túto kolíziu vyriešiť v prospech toho, komu svedčí všeobecná idea spravodlivosti [podobne pozri nález Ústavného soudu České republiky sp.zn. Pl. ÚS 34/09]. Preto je potrebné zohľadňovať aj okolnosti, ktoré predchádzali vzniku právneho úkonu, platnosť ktorého je spochybňovaná, pohnútky zúčastnených strán, ich obozretnosť (v zmysle zásady „vigilantibus iura“), existenciu či, naopak, absenciu dobrej vôle a podobne. Súd sa nemôže obmedziť len na skúmanie písomného prejavu vôle (textu zmluvy). Súd pri rozhodovaní nesmie zabúdať ani na to, že „hranice vzájomného súžitia nie sú definované len právom, ale tiež morálkou, etikou a zvykmi, ktoré vytvárajú zásady existencie každého spoločenstva“ [Petr Bohata. Dobré mravy v německém právu. Právní rozhledy 9/1999, s. 466 a nasl.; ďalej len „Bohata, 1999“)]. Tieto zásady sú do zákona vtelené pod pojmom „dobré mravy“, ktoré možno vyjadriť tiež ako „cítienie každého poctivo a spravodlivo zmýšľajúceho človeka“ (Bohata, 1999). Rozpor s dobrými mravmi môže byť zistený

až po preskúmaní všetkých okolností úkonu (pohnútok, účelu, ktorý sleduje), nemusí spočívať len v samotnom obsahu právneho úkonu. Preto prichádza do úvahy aj prípad, keď vyjde rozpor s dobrými mravmi najavo až po zhodnotení viacerých nadväzujúcich právnych úkonov (Bohata, 1999). Zásada súladu výkonu práv s dobrými mravmi predstavuje významný princíp, ktorý v odôvodnených prípadoch dovoľuje zmiernovať tvrdosť zákona a dáva sudcovi priestor pre uplatnenie pravidiel slušnosti. Konanie proti dobrým mravom je konaním protiprávnym. (nález Ústavného súdu ČR z 21. októbra 2008, sp.zn. IV. ÚS 1735/07).

58. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu argumentáciu odvolateľa, už nespôsobilú ovplyvniť posúdenie rozsudku súdu prvej inštancie, odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

59. Z týchto dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením, ako vecne správny v zmysle ust. § 387 ods. 1, 2 CSP.

60. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách konania bola skutočnosť, že žalobca v odvolacom konaní nebol úspešný, preto nárok na náhradu trov odvolacieho konania vznikol plne úspešnému žalobcovi v rozsahu 100 %, ktorý podal vyjadrenie v odvolacom konaní. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 CSP).

61. Rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).